

VAN DE REDACTIE

In Alice in Wonderland is de 'Red Queen' een wonderlijk verschijnsel. Waarom lopen we zo hard?, vraagt Alice. Om op dezelfde plaats te blijven, antwoordt de Rode Koningin. Het zal u verbazen, maar het vorenstaande is in het kort in de moderne biologie een van de voornaamste verklaringen voor het verschijnsel sex. Op het Phytopathologisch Laboratorium 'Willy Commelin Scholten' te Baarn, waar ik het bijvak plantenziekten deed, leerde ik de aloude wijsheid over schimmels: 'Al kweekt de kweker nog zo snel, de schimmel achterhaalt hem wel'. En dat alles dankzij schimmelsex. Daar kan ik u uren over vertellen! Nu schrijven wij in dit blad nooit over sex, terwijl dat verschijnsel toch de grondslag vormt voor de genealogie. Sex geeft een hoop gedoe en het slurpt veel energie en aandacht van de praktizeerders. Zodra dat leidt tot nageslacht krijgt het onze volle aandacht: want 'wie zijn de ouders', dan wel 'wie zijn de kinderen' vormen de basisvragen van de genealogie. Ook maatschappelijk is de 'Red Queen' een factor van belang. Om bij te blijven, moeten we ons best doen en stilstand is achteruitgang. Een goede conservatief is dus progressief. Ook binnen de NGV en de afdeling spelen deze algemene beginselen een rol. Het probleem is steeds om te bepalen wat van het oude weg kan en wat van alle nieuwigheden de moeite waard is. De huidige discussie over het onderwijs is een fraaie illustratie. Alsof vroeger alles goed was! Nee, dan degenen, die met alle winden meewaaien en modisch elke vernieuwing omarmen en met elke hype al het vertrouwde overboord gooien! In dit blad is iets ouds weer heringevoerd: de index, keurig verzorgd door Henk Unij. En wij blijven kwartierstaten in tabelvorm publiceren. Daarnaast is er een verwijzing naar de nieuwe website van de NGV: om bij te blijven, moet u daar beslist aan mee doen en bv daarop uw profiel publiceren. Een oproep voor deelname aan een project genetische genealogie brengt u aan het front van de moderne genealogie en ziet: in februari volgt daarover een lezing van schrijver dezes. En de DIP is veranderd in een moderne PR. Op 15.12 houden wij een inloopmiddag als een nieuwe manier om onderling contact te onderhouden. Al dit nieuwe vormt bijdragen aan het behoud van het oude, aan de simpele vragen over onze herkomst en onze voorouders. Want die hoofdzaak mogen we met al onze goede bedoelingen natuurlijk nooit uit het oog verliezen!

GEPLANDE BIJEENKOMSTEN

Gemeenschapshuis 't Trefpunt, Belgiëplein 20, 5628 XJ Eindhoven

Aanvang van de voordrachten 20.00 uur, zaal open 19.30.

Op elke bijeenkomst de stands: Tijdschriften, Bibliotheek, Leden Helpen Leden, Nieuwe Leden en Contactdienst.

Zaterdag 15 december 13.30 uur. Inloopmiddag voor leden

Dinsdag 8 januari 20.00 uur Schelmen en Hontsvotten Werck. Onderzoek naar de moord op Mr. Jean de Marcq, drossaard van Oirschot, in 1735
door Anton Neggers

Dinsdag 12 februari 20.00 uur

De DNA-route in de genealogie
door Toon van Gestel

Dinsdag 11 maart 20.00 uur

Genealogisch onderzoek naar militairen
door drs. J.P.C.M. van Hoof

Dinsdag 8 april 20.00 uur

Jaarvergadering van de afdeling
nadere gegevens in het maartnummer

KORTE INHOUD VAN DE VOORDRACHTEN

Zaterdag 15 december 2007

**Welkom op onze inloopmiddag:
een middag voor persoonlijke onderlinge contacten van leden
in 't Trefpunt op zaterdag 15 december van 13.30 tot 17.00 uur.**

De bijeenkomsten voor nieuwe leden, die we sinds enkele jaren houden zijn voor ons als bestuur heel leerzaam. Het volgende blijkt dan namelijk. Hoe minder we structureren en centraliseren op zo'n avond, hoe plezieriger de avond verloopt. Iedereen maakt van de gelegenheid gebruik om ervaringen en gegevens uit te wisselen. Mede die ervaring heeft ons er toe gebracht om een inloopmiddag te houden op 15 december a.s. in 't Trefpunt. Die middag is er dus helemaal voor u als lid. Er is geen lezing, geen vergadering of inleiding. Niets van dat alles. U kunt binnen komen lopen, wanneer u maar wilt. Voor ons is het belangrijkste, dat zoveel mogelijk van onze leden gebruik maken van de gelegenheid om elkaar te ontmoeten.

Daarbij is het wel belangrijk het ijzer te kunnen smeden als het heet is. We vragen u dan ook om zoveel mogelijk gebruik te maken van de moderne hulpmiddelen; uiteraard voor zover dat voor u mogelijk is. Neemt u uw laptop mee en een USB-stick; en/of maak een overzicht van familienamen, die u onderzoekt of van de gebieden, waarop u genealogisch actief bent. Kijkt u vooraf eens op de nieuwe NGV-website naar de profielen van uw medeleden en - nog beter - maak daar uw eigen profiel aan. Dan hebt u al enig idee, waar mede-genealogen in onze regio mee bezig zijn. Wij zullen zorgen voor de nodige ambiance: de CALS zal aanwezig zijn met het bestand van de Contactdienst; de PR zal weer voor de nodige folders en informatiebladen zorgen; de bibliotheek biedt u de gelegenheid te snuffelen in ons boekenbezit; de tijdschriftenuitlen is present en ook Wil van Oers met een deel van onze nieuwe collectie knipsels en bidprentjes. En dan is er nog algemene expertise aanwezig en kennis op computergebied. De techniek zal zorgen voor voldoende aansluitpunten en voor de mogelijkheid iets te printen. En als u even wilt zitten voor een rustig gesprek, is daar buiten de zaal voldoende ruimte voor.

Wij hopen op een goede opkomst en een plezierige middag.

Dus:

Treffen wij u ook in 't Trefpunt op zaterdag de vijftiende?

Dinsdag 8 januari 2008

Schelmen en Hontsvotten Werck.

Onderzoek naar de moord op Mr. Jean de Marcq, drossaard van Oirschot, in 1735.

door Anton Neggers

Het is een koude nacht in februari van het jaar 1735. Op de markt van Oirschot klinkt een geweerschot. Enkele cafébezoekers komen op het geluid af en treffen de drossaard van Oirschot en Best, mr Jean de Marcq, zwaargewond bij het raadhuis aan. Hij overlijdt kort daarna aan zijn verwondingen.

De volgende dag vlucht de dader, oud-borgemeester Antony Andries Schepens, met zijn vrouw naar de zuidelijke Nederlanden. Hij wordt door de schepenbank bij verstek ter dood veroordeeld. Als hij jaren later in Oirschot opduikt, wordt hij opnieuw gearresteerd. Maar voordat hij berecht kan worden wordt hij door een aantal onbekenden met geweld uit het raadhuis bevrijd. Schepens wordt later opnieuw opgepakt, vastgezet in de gevangendoorpoort te Den Haag en in 1744 uiteindelijk terechtgesteld.

“*Het is schelmen en hontsvotten werck*”, aldus een van de getuigen die kort na de moord worden gehoord.

Onder deze schreef onderzoeker Anton Neggers een boek. In dit boek wordt aan de hand van de originele archiefstukken de moord op drossaard de Marcq, alsmede de enerverende nasleep, tot aan de executie van de dader, beschreven.

Schelmen en hontsvotten werck geeft bovendien een getrouw beeld van de sociale, bestuurlijke en strafrechtelijke aspecten van de Oirschotse samenleving in de achttiende eeuw. De verhouding tussen katholieken en protestanten, bestuurders en ambtenaren, de heer van Oirschot en zijn onderdanen, maar ook de relatie van de heerlijkheid Oirschot met andere instanties, zoals de Staten-Generaal, komen aan de orde. Ook spelen veel Oirschotse en Bestse families, die nog steeds bekend zijn, een rol in het boek.

Dinsdag 12 februari 2008

De DNA-route in de genealogie

door Toon van Gestel

Elk levend wezen, dus ook elk mens, heeft een eigen archief bij zich. Dit archief bestaat uit het DNA, dat we van onze beide ouders hebben geërfd. En zij weer van hun ouders! Deze erfenis van onze ouders en voorouders is onvolledig, omdat het elke generatie gehalveerd wordt. Door dit archief te vergelijken met anderen is het mogelijk ouderschap en verwantschap uit te sluiten, dan wel zeer aannemelijk te maken. Zowel in de mannelijke lijn als in de vrouwelijke kunnen we met dit archief terug in de tijd. De DNA-route, die hierbij gereconstrueerd wordt, is een weergave van de reis, die onze voorouders hebben afgelegd en wanneer deze plaats vond. Deze lezing gaat over ons DNAarchief en de mogelijkheden, die het biedt.

Dinsdag 11 maart 2008

Genealogisch onderzoek naar militairen

door drs. J.P.C.M. van Hoof

De kern van de uiteenzetting vormt de historische informatie over het landleger en het daarbij ingedeelde personeel vanaf de zeventiende tot de twintigste eeuw. Op basis van deze informatie wordt ingegaan op de bronnen en de literatuur die van belang zijn voor het genealogisch onderzoek naar militairen.

Drs. J.P.C.M. van Hoof is als wetenschappelijk medewerker verbonden aan het Nederlands Instituut voor Militaire Historie in Den Haag, waarin de historische diensten van de krijgsmacht medio 2005 zijn opgegaan. Tot zijn specialismen behoren onder andere de Nederlandse militaire geschiedenis tot 1814 en de methodiek van het genealogisch onderzoek naar militairen.

KENNISMAKINGSBIJEENKOMST

Aan de uitnodiging voor een kennismaking met de afdeling Kempen- en Peelland, werd op 18 oktober j.l. door een negental heren gehoor gegeven. Naast nieuwe en toekomstige waren er ook leden die hun sporen reeds verdiend hebben. Van het bestuur en andere kaderleden waren acht personen beschikbaar om vragen van onze bezoekers te beantwoorden. Na opening van de bijeenkomst door onze voorzitter kreeg een ieder de gelegenheid zich voor te stellen. Daaruit bleek dat al veel speurwerk werd verricht en dat die zoektochten zich tot over onze grenzen uitstrekten. Ook vanuit België was belangstelling voor voorouders uit Nederland.

Belangstellingstelling verder was er voor onze dokumentatie, tijdschriften en bibliotheek. Cals werd natuurlijk druk geraadpleegd.

Onder het genot van een kop koffie werd het een zeer gezellige avond met uitwisseling van wetenswaardigheden. Een avond waarvoor hij bedoeld was. Mogelijk krijgt dit een vervolg op onze inloopmiddag op 15 december.

De indruk bestaat, dat er behoefte is aan bijeenkomsten op kleine schaal, waar men gemakkelijk tot uitwisseling van informatie kan komen en waarvoor de nodige tijd kan worden uitgetrokken. Het half-uur voor de maandelijkse bijeenkomst lijkt hiervoor te kort.

Ger Kleinbergen

KOPIJ VOOR HET VOLGENDE NUMMER INZENDEN VOOR 1 FEBRUARI 2008

e-mail adres: h.unij@hccnet.nl

Efaxnummer: (084) 715 92 89

post-adres : Taunus 1 5706 PC HELMOND

DEELNEMERS GEVRAAGD VOOR HET PROJECT GENETISCHE GENEALOGIE IN NEDERLAND

Vrijwel iedereen, die genealogisch onderzoek doet naar zijn of haar (mannelijke) voorouders, krijgt vroeg of laat te maken met 'puzzels' die vaak moeilijk op te lossen zijn. Men heeft bijvoorbeeld duidelijk aanwijzingen om de opgebouwde stamreeks met nog enige generaties verder terug de tijd in te brengen, maar er ontbreekt bewijsvoering over het bestaan van één generatie een zogenaamde 'missing link'. Of er zijn een paar families met dezelfde weinig voorkomende achternaam (die soms vanuit het buitenland in Nederland zijn komen wonen) en waarbij het de vraag is of zij wel of niet een gemeenschappelijke voorouder hebben. Ook is het mogelijk dat in een bepaalde streek families voorkomen die van oudsher hetzelfde (erfelijke) wapen voeren, maar waarbij een familieband in de mannelijke lijn oorkondelijk niet te bewijzen valt. En ook als er geen aanwijzingen zijn van verwantschap bijvoorbeeld door het voeren van verschillende achternamen kunnen families uit een bepaalde regio wel degelijk tot hetzelfde geslacht behoren, maar hoe is dat aan te tonen? Dergelijke hardnekkige 'puzzels' of open vragen kunnen nu mogelijk opgelost worden met behulp van DNA-techniek. We zullen de toepassing van deze techniek in het vervolg 'Genetische Genealogie' noemen. Als u met een dergelijk hardnekkige puzzel zit, dan is het 'Project Genetische Genealogie in Nederland' wellicht uw redder in de nood. Bovendien geeft genetische genealogie antwoord op de interessante vraag welke route uw verre voorouders hebben gevolgd in de afgelopen duizenden jaren om daar terecht te komen waar u ze in de bronnen uiteindelijk tegenkwam. Dit onderzoek geeft tevens antwoord op de vraag tot welke 'grotere stam' van de menselijke familie u behoort.

De Nederlands Genealogische Vereniging en de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie 'Ons Voorgeslacht' werken beiden mee aan het landelijke 'Project Genetische Genealogie in Nederland'. Het project is een initiatief van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde in het kader van de viering van haar 125-jarig bestaan volgend jaar 2008.

Sinds enige jaren is er sprake van een duidelijke toename in de belangstelling voor genetische genealogie, die enerzijds gegeneerd wordt door de uitbreiding van het aanbod van wat genetisch onderzoek kan opleveren en die anderzijds ook zelf die uitbreiding van het aanbod genereert.

Het belang van een betrouwbaar inzicht in het in Nederland voorkomend genetisch materiaal wordt al sinds geruime tijd door diverse disciplines onderschreven. De genetische genealogie belooft de horizon van genealogisch onderzoek op termijn aanzienlijk te verbreden.

Genetische genealogie biedt de mogelijkheid familierelaties vast te stellen die niet via archiefonderzoek vastgesteld kunnen worden en biedt tevens de mogelijkheid om die familierelaties die wel via geschreven bronnen vastgesteld kunnen worden biologisch te bevestigen.

Het project zal bestaan uit het verzamelen van zowel genetisch als genealogisch materiaal van enige honderden Nederlanders via het afnemen van wangslim (middels het eenvoudig schrapen met een stokje van de binnenkant van de wang). Daarbij is gekozen voor het

verzamelen van de erfelijke informatie over het Y-chromosoom. Het Y-chromosoom is altijd van de vader afkomstig en wordt in principe één op één doorgegeven. Kortom het Y-chromosoom van een vader en zoon zijn op zijn minst bijna geheel identiek. Ook over meerdere generaties blijft het Y-chromosoom vele gelijke kenmerken houden. De kleine mutaties die optreden helpen de 'stamboom' op te bouwen. Dit maakt het onderzoek naar het Y-chromosoom bij uitstek geschikt om gekoppeld te worden aan genealogisch onderzoek.

Een hieruit voortvloeiend nadeel is dat het onderzoek naar het Y-chromosoom alleen maar gedaan kan worden met behulp van mannelijke donoren. Dat houdt in dat vrouwen, die informatie over de genetische stamboom van hun vaders familie willen ontvangen, een mannelijk familielid bereid moeten vinden als donor op te treden. Mannen en vrouwen, die deze informatie willen ontvangen over bijvoorbeeld hun moeders familie, dienen een mannelijk lid van de moeders familie bereid zien te vinden als donor op te treden.

Door middel van dit onderzoek wordt de haplogroep van de deelnemer vastgesteld; het grotere familieverband, de 'stam', waar de familie uit afkomstig is. Zo kan ook min of meer vastgesteld worden welk traject over de wereld de voorouders in de stamreeks in de afgelopen duizenden jaren hebben afgelegd. De 16 markers op het Y-chromosoom die worden onderzocht geven aan welke andere families tot dezelfde familie of mannelijke stamreeks behoren.

Het onderzoek zal worden uitgevoerd door het Forensisch Laboratorium van de Rijksuniversiteit Leiden onder leiding van Professor Peter de Knijff. De werkgroep 'Projectgroep Genetische Genealogie in Nederland' heeft voor dit instituut gekozen vanwege de hoogstaande kwaliteit van het onderzoek. Daarnaast zal het Laboratorium het DNA van de deelnemers ook vergelijken met het DNA dat bij het laboratorium al bekend is uit archeologisch onderzoek. Te noemen de Graven van Holland, de opgraving van het middeleeuwse kerkhof te Eindhoven, het verzamelde materiaal voor de zoektocht naar de 'Oer-Vlaardinger' e.d.

Het is de bedoeling om de eerste resultaten medio 2008 aan de deelnemers mee te delen. Tijdens het congres dat in oktober 2008 zal worden gehouden, zullen de bereikte resultaten naar buiten worden gebracht. Deelnemers hebben de mogelijkheid te kiezen voor openbaarheid van de gegevens of niet. De eerste 300 deelnemers, die zich aanmelden, krijgen de mogelijkheid de resultaten (eventueel) gekoppeld aan een (geïllustreerde) stamreeks, te publiceren in een boek. Dit boek zal onder auspiciën van het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, de Nederlands Genealogische Vereniging en de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie 'Ons Voorgeslacht' worden uitgegeven.

Vanzelfsprekend dienen de deelnemers zich ervan bewust te zijn dat het biologische erfelijke materiaal in niet alle gevallen 100% gelijk hoeft te zijn aan dat wat het 'papieren' onderzoek aan genealogisch materiaal heeft opgeleverd.

Het DNA-onderzoek blijft beperkt tot 16 markers, die voor de genealogie van belang zijn. Het onderzochte materiaal zal nergens anders voor gebruikt worden. Erfelijke ziekten kunnen en zullen bijvoorbeeld hier niet uit aangetoond worden. Het materiaal blijft alleen bewaard voor dit onderzoek wat contractueel vastgelegd wordt tussen de deelnemende verenigingen en het Forensisch Laboratorium.

Een dergelijk onderzoek met de door de werkgroep gewenste kwaliteit (haplogroep en 16 markers) en zorgvuldigheid zal bij een deelname van minstens 400 personen per persoon € 155,- bedragen.

Deelnemers aan dit hoogst interessante project, dat een nieuwe fase inluidt in het genealogisch onderzoek in Nederland, kunnen zich bij ons per e-mail of schriftelijk aanmelden of verdere inlichtingen verkrijgen bij Toon van Gestel, email: awjmvangestel@cs.com of 040-2524598, prins Alexanderstraat 16, 5616 BL Eindhoven.

Degenen, die zich opgegeven hebben als deelnemer, worden uitgenodigd om op 24 januari 2008 aanwezig te zijn op de 'innamedag' te Leiden. Op deze dag zal een lezing gehouden worden over genetische genealogie en worden de monstersetjes uitgedeeld en kunnen na het afnemen van het wangschrapsel weer worden ingeleverd. Voorts zullen alle deelnemers worden gevraagd – indien voorhanden – een goed uitgewerkte stamreeks in te leveren.

Locatie: zaal 028 in het Lipsiusgebouw, Cleveringaplaats 1, 2311 BD Leiden.

Tijd: 13.30-15.00 uur, 24 januari 2008.

Nationale Werkgroep Genetische Genealogie

Hans Aeijelts Averink
Leo Barjesteh van Waalwijk van Doorn
Toon van Gestel
Ben de Keijzer
Marcel Kemp
Jan Willem Koten
Christoph ten Houte de Lange
Frans Plooi

WIE WIL HET BESTUUR VAN ONZE AFDELING KOMEN VERSTERKEN?

De afdeling Kempen- en Peelland van de NGV heeft een enthousiast bestuur van vijf mannen en één vrouw. We streven er naar om de afgesproken taken in "duobanen" te doen.

Veel van ons hebben nog andere verplichtingen en gaan regelmatig op vakantie. Het is heel fijn als je elkaar dan kunt vervangen en ondersteunen. Nieuwe bestuursleden kunnen zo langzaam in hun taak ingroeien.

Heeft u belangstelling, dan kunt u desgewenst eerst een tijdje vrijwillig meedraaien om te kijken of het iets voor u is.

Wij werken in goede verstandhouding en met veel plezier aan het belang van de NGV en de afdeling Kempen- en Peelland. We vragen nadrukkelijk ook vrouwen zich aan te melden.

Denk er eens over na!

Heeft u interesse of wilt meer informatie neem dan contact op met afdelingsvoorzitter Toon van Gestel: 040-2524598 (awjmvangestel@cs.com) of Henriette Hardeman 040 2351163 (h.hardeman@hetnet.nl)

SAMENVATTING LEZING VAN AAD VEROUDEN

"De genealogische betrouwbaarheid van belastingregisters" op 9 oktober 2007

Door Marijke Lambermont van de afdeling Utrecht.

Met toestemming overgenomen uit de Stichtse Heraut.

De heer Verouden hield een boeiende lezing met een aantal uitgewerkte voorbeelden waarin genealogisch onderzoek dat vastgelopen leek, weer vlot getrokken kon worden.

Tussen 1100 en 2000 zijn er 200 verschillende soorten belastingen geheven. Ze zijn allemaal terug te voeren op het Germaanse systeem van de bedden. Een bede was een verzoek van de vorst aan zijn onderdanen om een bijdrage te leveren. In Frankrijk wordt melding gemaakt van bedden vanaf de tijd van Karel de Grote, rond het jaar 800. In Nederland zijn de oudste bedden gevonden in Brabant vanaf 1316. Voor onderzoek in belastingregisters kun je in Nederland terug tot 1543, toen de belastingheffing bij de wet werd vastgelegd. Vanaf die tijd is er steeds meer in archieven te vinden. Aan de hand van onderzoeksvoorbeelden passeren verschillende belastingkohieren de revue.

Quotisatieregisters 1749

De quotisatie is een gemeentelijke belastingheffing naar draagkracht. Gemeentelijke belastingregisters zijn doorgaans niet te vinden in de rijksarchieven, maar in gemeentearchieven. In de quotisatieregisters worden vermeld: naam, beroep, aantal mannen, vrouwen en kinderen binnen het gezin, aantal knechts of andere personeelsleden. Deze registers geven een beeld van de welstand van onze voorouders. In 1750 werd deze vorm van belastingheffing echter al weer afgeschaft.

Provinciale belastingregisters

Als je niet weet wie de ouders zijn, doordat in de DTB-boeken meerdere personen met dezelfde naam voorkomen, is via belastingregisters soms terug te vinden wie de gezochte voorouder was. Bijvoorbeeld doordat een familie enkele generaties lang een bedrijf uitoefende. Op een gegeven moment blijkt uit het belastingregister dat het bedrijf is overgegaan van vader op zoon.

Verpondingsregisters

Verponding is een gemeentelijke belastingheffing op onroerend goed. Hierin staat onder andere wanneer onroerend goed is overgegaan op een nieuwe eigenaar. Vaak zijn het familieleden die onroerend goed erven van bijvoorbeeld hun ouders. Er is een relatie tussen het verpondingsregister en het oudrechterlijk archief. In het zelfde jaar dat in het verpondingsregister een overdracht wordt vermeld, moet er ook een transportakte te vinden zijn in het oudrechterlijk archief, dat zich doorgaans in het rijksarchief bevindt. Ook kan uit verpondingsregisters soms blijken dat iemand verschillende namen voerde. Zo kun je bij vastgelopen onderzoek weer op het goede spoor gezet worden.

Cijnsregisters

Het oudst bekende cijnsregister is dat van de hertog van Brabant en dateert uit 1316. De cijnsregisters hangen samen met de leenregisters. Jaarlijks moest namelijk cijns betaald worden over het leen. In cijnsregisters wordt ook iemands alias vermeld of dat hij onroerend goed heeft in een andere plaats. In het archief in Den Bosch is een boekje getiteld “Van Hoenen en Kapoenen” verkrijgbaar, waarin alle cijnsregisters van Noord-Brabant worden genoemd.

Kohieren van de 100ste penning

Ook de 100ste penning is een onroerend goed belasting. Deze kohieren bestaan voornamelijk uit lijsten van huizen met hun bewoners en de huur of de getaxeerde huurwaarde. Er werd een onderscheid gemaakt tussen huizen die door de eigenaars bewoond werden en huizen die niet door de eigenaars bewoond werden. Huizen werden vroeger vaak aangeduid met een naam. Had een huis geen naam, dan werd het genoemd naar degene die het gebouwd heeft, ook al heeft het inmiddels een andere eigenaar. Zo kom je ook nog wel eens een voorouder op het spoor. De belastingkohieren van Arnemuiden (Zeeland), die vanaf 1579 aanwezig zijn, staan vermeld op de site Digitale Bronbewerkingen in Nederland en België:
<http://geneaknowhow.net/digi/bronnen.html>.

Belastingregisters in het statenarchief van de provincie

Het kan voorkomen dat belastingregisters die niet meer bestaan in de plaats waar ze zijn opgemaakt, nog wel als kopie in het statenarchief van de provincie te vinden zijn. Er werd namelijk een rolle (oude naam voor belastingregister) en een contrarolle (kopie van belastingregister) opgemaakt, die in het statenarchief werd bewaard. Hier komt het woord controleur vandaan.

Kerkelijke belastingregisters

Deze zijn net zo belangrijks als overheidsbelastingregisters. Ze gaan vaak heel ver terug, tot in 1300. Kerkelijke belastingregisters werken op dezelfde manier als de kohieren van de 100ste penning. Per perceel werd 10% van de opbrengst van het onroerend goed aan de kerk gegeven. Als voorbeelden worden genoemd: de cijnsregisters van de abdij van Tongerlo (Brabant) en het belastingregister van de Heilige Geest in Monster. Hiervan is in 1995 door de Studiegroep Genealogie “Westland” het Copieboek van de Heilige Geest uitgegeven, dat een opsomming van alle kerkelijke tienden van voor de reformatie bevat.

Helaas bestaan van de meeste belastingregisters geen indexen, zoals de hierboven genoemde. Waren die er wel, dan zouden de meeste genealogieën drie generaties verder terug kunnen gaan. Daarom is vaak nodig het hele register door te nemen en het systeem te doorgronden. Dat is erg tijdrovend en vergt veel geduld, maar is zeer de moeite waard omdat je verder kunt komen in de periode van voor de DTB-registers. Bovendien heeft de ervaring geleerd dat één op de drie vastgelopen genealogieën door het raadplegen van belastingregisters kan worden vlot getrokken.

“DES NACHTS OM TWAALF UUR IS GEKOMEN”

Voor de moderne mens is een kerkklok die om kwart over zeven 's ochtends luidt voor de ochtendmis kennelijk een zodanige verstoring van de nachtrust dat een gerechtelijke procedure onvermijdelijk wordt. Het is dan ook moeilijk voorstelbaar dat onze voorouders ieder uur van de nacht werden gewekt door de ratel en het geroep van de nachtroeper (nachtwaker of klepperman), die luidkeels het uur van de nacht verkondigde. “*Des nagts om twaalf uren is gekoomen*”, riep hij dan (1), en dat, al naar gelang de tijd, tussen tien uur 's avonds en vier uur 's ochtends.

Op dinsdag 12 januari 1666 stellen de schout en de schepenen van de vrijheid Oirschot een nachtroeper aan (2). Ze hebben daartoe tijdens de zitting van de magistraat van zondag daaraanvooraangaand besloten om *de goede Ingesetenen voor brandt, nachtdieven, rovereijen, plonderingen en vagebondereijen te waerschouwen*.

De nachtroeper wordt geïnstalleerd op het Vrijthof, en krijgt als gereedschap *een jaegerstock en een raetel off klep* om daarmee *precise van thien uren des avonts tot vier uren des morgens* door de straten van Oirschot *gaende met sijnen raetel off klep moeten geluyt maecken, roepen de ure van de nacht*.

De instructie schrijft voor dat de nachtwaker zich ieder heel uur bij het Raadhuis op de markt moet bevinden, om vervolgens een vaste route te lopen door het centrum van Oirschot: eerst door *de koeijstraet tes eijnde*, vandaar langs de straat *neffens de lieve vrouwe kercke ten eijnde*, en vandaar terug *verbij de sterre (3) tot de huijsinge van Hendrick Brants toe, ende alsoo wederom naer de huijsinge van Jonkr Hoffalze de Merode*. Vandaar loopt de nachtwaker *voor bij St. Jooris gasthuys naer den Bagijnhof* (tegenwoordig de Gasthuisstraat) *tot aen de nieuwe straete* (Nieuwstraat) *toe* om zo een ronde te lopen *tot 't Raedthuys toe*. Tijdens zijn ronde moet hij *t'elckens in iederen straete alle twee a drie huijsen verre gaende met sijnen raetel off klep* geluid maken en het uur van de nacht *vercundigen*.

Als de nachtwaker iets van gevaar of dreiging opmerkt (bijvoorbeeld een brand of dieven) moet hij dat onmiddellijk melden bij het huis van de *respectieve officieren* of vorsters, of desnoods *aen een iegelijck naebuir* (een willekeurige buurtgenoot) opdracht geven om de stormklok op het raadhuis te luiden.

Bij de aanstellingsakte kennen de regenten de nachtroeper een salaris van *sweecx eenen gulden sesthien stuijvers* toe: een alleszins riant bedrag van 93 gulden en 12 stuivers per jaar. Kennelijk is dat bedrag later naar beneden bijgesteld: de nachtroeper van Oirschot verdient rond 1730 een jaarsalaris van 60 gulden (4). Het salaris wordt bij ordonnantie door de burgemeester betaald.

Bovendien bepalen de schepenen dat iedereen die *den voorschr. nachtwaecker quam te molesteren, geweld off overlant in sijnen voorsch bedieninge te doen*, een *poene* (boete) verbeurt van zes guldens om daarna nog naar behoren strafrechtelijk vervolgd te worden. De nachtroeper moet op eed alle *overlastende geweld, hem in sijn bedieninge aengedaen* onmiddellijk bij de schout melden.

Op 't goet rapport en bequaemheijdt vande persoon benoemen de regenten Henr. Anthonisse van de Rijt tot nachtroeper.

Hij legt in handen van Peter van Nachuijs, stadhouder van de schout, *den behoorelijke eedt van getrouwicheijt* af, en wordt door de officieren en schepenen in *ban en vrede geleght* (5). De oorkonde van benoeming wordt publiekelijk bekend gemaakt.

Oirschot is een van de eerste plaatsen in de Meierij waar een nachtroeper wordt aangesteld. In 1717 stemmen de Staten-Generaal in met een verzoek van de Raad van Brabant dat *tot voorkoming en het blussen van brand ende tot stremminge van andere onheijlen in't quartier van Kempenland in de considerabelste plaatsen door de magistraten op een betamelijk salaris nagtroepers sullen werden aengestelt* (6). De vroege aanwezigheid van een nachtroeper in Oirschot is een bevestiging van het hoge voorzieningenniveau in de hoofdplaats van Kempenland.

Het is opmerkelijk dat de eerste nachtroeper van Oirschot katholiek is, en niet van de *ware christelijcke gereformeerde religie*. Nachtroeper is een functie die niet onder het reglement op de politieke reformatie uit 1660 valt, en dus kiezen de (hoofdzakelijk katholieke) schepenen voor een geloofsgenoot.

Henrick Antonis Verrijt is geboren circa 1620 (7), als zoon van Antonis Frank Wijnant en Heijlke Jan Goort van de Maerslaer. Hij trouwt voor de kerk in 1649, en voor de predikant op 20 februari 1650 met Maria Marcelis van Eeckert (ook: van de Ecker, van Ameijden). Zij krijgen zes kinderen.

De gereformeerde gemeente van Oirschot kent wél een lidmaat met dezelfde naam: Hendrick Verrijt wordt in 1659 bij de Oirschotse gereformeerde gemeente ingeschreven (8). Hij is oorspronkelijk rietmaker, en afkomstig uit Den Bosch. In 1664 vertrekt hij met attestatie naar Beers, waar hij volgens het doopboek schoolmeester is.

Noten:

- (1) Zie bijvoorbeeld: RHCe, R Oirschot Protocol van ondervragingen 228, f. 182v
- (2) RHCe, R Oirschot 2411 f. 9
- (3) Huis de Ster, thans Molenstraat 2, op de hoek van de Molenstraat en de Rijkesluisstraat. Huizen en hun bewoners te Oirschot van de zeventiende tot de twintigste eeuw, Campinia II (1972), pag. 82.
- (4) RHCe, OAA Borgemeestersrekening 1733-1734, nr. 6098.
- (5) ban en vrede leggen: plechtige bekendmaking van de aanstelling door schout en schepenen.
- (6) NA, Resoluties Staten Generaal 3392, f. 399v.
- (7) RHCe, N 83 f. 163v
- (8) DTB Oirschot 21, f. 9

Ingezonden door dhr. A.C.M. Neggers, Langakker 29, 5283 TE Boxtel

MUTATIES LEDENLIJST

**Per 08-09-2007, landelijk totaal 9563 leden,
waarvan voor Kempen- en Peelland 332 en 18 bijkomende leden**

Adreswijziging

Dhr L.W.A. Velthoven Prof. v.d. Grintenstraat 14 6524 RJ Nijmegen

Bijkomend lidmaatschap

Dhr Chr. Boone Postbus 54 B-1050 Brussel 5 (B)

Einde lidmaatschap

Dhr H.J.M. Houtepen Arwen 3 5663 SG Geldrop

Dhr M. Kooijman Florencelaan 6 5632 PT Eindhoven

Dhr J.L.P.T. Raaijmakers Bennekelstraat 165 5654 DE Eindhoven

Alle correspondentie te richten aan het landelijk secretariaat:
NGV, Postbus 26, 1380 AA Weesp
Gebruik bij correspondentie ALTIJD uw lidmaatschapsnummer!

Co van het Groenewoud

HULP GEVRAAGD BIJ HET VERZENDEN VAN HET AFDELINGSBLAD

Wie wil er 4 keer per jaar ons Mededelingenblad voor de post gereed maken. Het gaat om etiketten uit een bestand afdrukken en opplakken en de ongeveer 450 exemplaren bij een business point van de TNT afleveren. Voor info en aanmelden :Henriette Hardeman. 040 2351163 of h.hardeman@hetnet.nl

LEDEN STELLEN ZICH VOOR

W.W.M. de Vreeze - Weert devreeze.ernst@home.nl 0495-524881
De heer De Vreeze, 57 jaar, was vestigingsmanager bij een electriciteitscentrale. Hij houdt zich al een jaar of twintig bezig met genealogie. De families waarnaar hij opzoek is, zijn: De Vreeze, Ernst en afgeleiden, die zich bevinden in geheel Nederland, Vlaanderen en Henegouwen. Archieven, internet en literatuur zijn de bronnen die voor informatie zorgen. Publicatie heeft hij nog niet gedaan van zijn bevindingen, daarvoor wil hij zijn gegevens eerst wat meer ordenen. Zijn speurtocht gaat zowel in de breedte als in de diepte. Voor het vastleggen van zijn gegevens maakt hij o.a. gebruik van het programma GensDataPro 2.4. De afstand Weert - Eindhoven maakt het voor hem niet eenvoudig om de bijeenkomsten te bezoeken, maar hij is dat wel van plan. Van de afdeling verwacht hij de nodige ondersteuning, zeker op momenten dat hij dreigt vast te lopen. Graag wil hij contact leggen met andere genealogen binnen de vereniging. Zijn belangstelling gaat verder uit naar modelbouw, archeologie en geschiedenis. Verder mag hij graag een boek ter hand nemen.

C. Bles - Bladel c.bles@chello.nl 0497-381546

Vanaf 1998 is Cees Bles, 58 jaar, confectietechnicus, samen met zijn broer op zoek naar de geschiedenis van de families Bles. Er bestaan families Bles in het Gelderse Wehl, in Huissen en Milligen en in Herwen en Aerdt. Banden tussen deze drie families zijn nog niet aangetoond vertelt Cees op zijn website www.ceesbles.tk. De families die hij nu zoekt zijn Bles in Wehl, Gelderland en Bierings in Heeze. Zijn gegevens waarover hij nu beschikt, komen uit archieven (RHC-e, Rijksarchief Arnhem) streekarchieven, internet, boeken en publicaties. Een speciale bron voor hem is een familielid in de USA waarmee hij tot uitwisseling van gegevens is gekomen. Het programma GensDataPro wordt gebruikt voor het vastleggen van de informatie. Zoals gezegd heeft Cees het een ander gepubliceerd op zijn website. Deze is even uit de lucht, omdat hij heeft geconstateerd dat er mensen zijn die zijn gegevens hebben overgenomen en als eigen onderzoek hebben gepubliceerd. Hij zoekt naar een mogelijkheid om dit soort plagiaat in de toekomst te voorkomen. Naast deze website heeft hij het plan opgevat zijn gegevens te publiceren in boekvorm. Wellicht komt er eerst een stukje in ons mededelingenblad.

Van het lidmaatschap van de vereniging verwacht hij informatie over voor hem nieuw aan te boren bronnen. Andere hobby's van hem zijn fotografie, reizen en zijn tuin.

G.W. Leppers - Budel gerard@leppers.com 0495-585138

Gerard Leppers, 53 jaar, after salesman, loopt al wat langer mee in de genealogie. Hij is al meer dan twintig jaar bezig met naspeuringen naar zijn familie. Dit zijn voornamelijk de families Leppers in Nederland en West-Duitsland, Van 't Boveneind en Van Geerenstein in Nederland. Hij bezoekt hiervoor de respectievelijke archieven, maakt gebruik van het internet en verkrijgt informatie via contacten. Haza Data is het programma dat hij gebruikt om zijn gegevens vast te leggen. Door het lidmaatschap van onze vereniging wil dhr. Leppers meer te weten zien te komen over onderzoek in Duitsland en hoopt hij zijn contacten uit te breiden.

Een andere hobby van Gerard Leppers is motor rijden.

P.P. v.d.Bemt - Eindhoven P.vandenbemt@chello.nl 040-2449894

Piet van den Bemt, 73 jaar, oud PTT-er, houdt zich al een jaar of zes bezig met genealogie. Aanleiding voor zijn interesse was een schoenendoos met gegevens van de familie, afkomstig van zijn grootouders. Zijn speurtocht heeft hem terug gevoerd in de geschiedenis tot rond 1500. Dhr. Van den Bemt zoekt familie met dezelfde achternaam, maar deze wordt ook geschreven als Bempt, Bemd en Beemt.

Ook de familie Moesdijk behoort tot zijn werkterrein. De families bevinden zich voornamelijk in West-Brabant; Breda en Etten-Leur.

Nadat hij zijn vroegste voorvader had gevonden ging Piet zich meer richten op de rest van de familie, dus in de breedte. Voor het vastleggen van zijn gegevens maakt hij gebruik van het programma Aldfaer. Aan publicatie van zijn gegevens wil Piet nog niet denken, daarvoor vindt hij de tijd nog niet rijp. Als het enigszins mogelijk is bezoekt Piet onze afdelingsbijeenkomsten. Verder houdt Piet van een potje snookeren en is hij lid van HCC.

Ger Kleinbergen

VOOR U GELEZEN:

Achterhoek en de Liemers, Bulletin voor, september 2007

- Parenteel van Barend Obelink, door dhr. J. Bazuin.
- Verhuizing Gelders Archief Arnhem.

Aqua Vitae, afdeling Betuwe, 2007-2

- Kwartierstaat van Han van den Berg.
- Het Over-Betuws geslacht Paul, afkomstig uit Hessen (D)
  - Stamreeks Paul, door W. van de Westeringh
- Anne Bregittus van Haeften, koerier in dienst van de Koninklijke Marine. door P. Welling

GeneVer, augustus 2007

- Een tak Wetzels te Benzenrade, door dhr. Frans Wetzels

Hollands Noorderkwartier, september 2007

- Kwartierstaat van Grietje Zwakman(-de Wit), door Femia de Ridder.
- Genealogie Louwe/Zeevan (1), door Jaap Leek en Jan Louwe.

Horizontaal, afdeling Familieorganisaties, 14e jaargang no. 3.

- Genealogisch onderzoek in het oude Indië: hoe pak ik dat aan?
  - Deel 2 van de verkorte weergave van de lezing door J. Cuperus.

Kwartier van Nijmegen, september 2007

- Kwartierstaat van Willem Frederik Mulder, door Henny Fransen.
- De Berkenbosch te Malden, door Henny Fransen.

NoordKOPsukken Den Helder, 2007-4

- Loodsen op Den Helder woonachtig.
- De Helderse en Huisduiner bevelhebbers ter walvisvaart in de 18^e eeuw,
  - door P. Dekker.

Oude Sporen, augustus 2007

- De Historie van Naerdincklant-Gooiland, door H. Kos.

Threant, 2007-3

- Kwartierstaat van Aleida Katharina Versteeg, door Albert Luten.
- Stamreeks Duker-Duiker.
- Stamreeks Lomulder (2), door G. Klomparends.
- Genealogie van Harm Geerts Kuiper, door O. Brunsting.

Twente Genealogisch, juli 2007

- Onvermoede bronnen in het gemeentearchief (slot)
- De voorouders van Hermina Ezendan uit Enter, door H. Boom.

IJsseldelta, mei 2007

- Genealogie Van Wengelo, door G.J.A. Rientjes.

West Noord-Brabant, 2007-2

- Afstammelingen van Jan Willemse van Dijk, deel 5, door Marcel Kusse.
- Kwartierstaat van Anna Maria Kops, door Paul van Gool.
- Kwartierstaat van Gerardus Schrauwen, deel 1, door Frans Roelvink.

West Noord-Brabant, 2007-3

- Afstammelingen van Jan Willemse van Dijk, deel 6, door Marcel Kusse.
- Kwartierstaat van Adrianus Keijzers, door Ad van Meer.
- Kwartierstaat van Gerardus Schrauwen, deel 2, door Frans Roelvink.

Zaanstreek-Waterland, september 2007

- Genealogie van t Hof(f) (slot), door A. Moester.
- Kwartierstaat van Veronique Blok (3), door Margriet Blok-Charbot.
- De zaak Klaas Klut, een gerechtelijke dwaling? Door Ignaz Matthey.
- Kwartierstaat van Jacob Groot, door Gery den Otter.

11 en 30, Afdeling Friesland, 2007-4

- Kwartierstaat van Cornelis Hoekstra, door Albert Hoekstra.
- Doopsgezinde familieverbanden, door Tineke Slof.
- Memories van Successie, door Dirk Albert Zeilmaker.
- Friezen op Zeeuwse oorlogschepen, door Roelof K. Vennik.

Deze tijdschriften en nog vele andere, liggen, zoals u weet, elke afdelingsavond ter inzage / te leen. Dhr. Hans Schippers zal u hierover graag informeren.

Ger Kleinbergen.

STAMBOOMONDERZOEK IN HET ERFGOEDPUNT IN VELDHOVEN

In het nieuwe Erfgoedpunt op de begane grond in de Veldhovense bibliotheek wordt in de eerste drie maanden van 2008 volop aandacht besteed aan genealogie.

Gedurende drie maanden is er een permanente tentoonstelling over wat genealogie precies is. Er zijn voorbeelden te vinden hoe men een familieboek, stamboom, parenteel of kwartierstaat kan uitwerken.

Op de zaterdagen 5 januari, 2 februari, 15 maart en op de woensdagen 16 januari, 27 februari en 26 maart tijdens de openingstijden van de bibliotheek zullen leden van onze afdeling van de NGV en van de Hobby Computer Club afdeling Genealogie aanwezig zijn om belangstellenden wegwijs te maken.

Ook zal een aantal genealogen aanwezig zijn met hun computerbestanden waarin van heel veel Veldhovense generaties de huwelijken, geboorten en overledenen te vinden zijn.

Voor kinderen zijn er wedstrijdformulieren om een eigen kwartierstaat te maken of om de kwartierstaat van prinses Amalia te maken. Tot 26 maart kunnen deze formulieren ingeleverd worden. Er zijn mooie boeken te winnen.

Info : www.bibliotheekveldhoven.nl

www.ngv.nl

Heeft u ook zin en tijd om hierbij mee te helpen?

Meld u dan aan bij Henriette Hardeman h.hardeman@hetnet.nl

CDROM ZAA NSTREEK-WATERLAND

De afdeling **Zaanstreek-Waterland** heeft ter gelegenheid van haar 20-jarig bestaan als NGV Afdeling een jubileum CDROM uitgegeven.

De CD bevat artikelen en bronbewerkingen die de afgelopen 20 jaar door de afdeling zijn gepubliceerd, maar er staat ook veel nieuw materiaal op. Op de website vindt men, naast algemene informatie over de afdeling, een diaproductie van de CD.

<http://zaanstreekwaterland.ngv.nl>

De verkoopprijs van de CD is vastgesteld op € 19,50.

Wanneer u de CD thuis wilt ontvangen komt er € 3,00 aan verzendkosten bij.

U kunt de CD bestellen door het juiste bedrag over te maken aan de penningmeester van Zaanstreek-Waterland, Postbankrekening 421116 t.n.v. NGV afd. Zaanstreek-Waterland, Florastraat 25, 1531 TA Wormer.

Wilt U bij bestelling naast de betaling ook een email sturen aan de penningmeester.

Klik hiervoor op de website van de afd.

Zaanstreek-Waterland → Afd. bestuur → Penningmeester.

Dit omdat mededelingen bij uw betaling niet bij de penningmeester terecht komen.

Vermeld in uw email duidelijk uw naam en adres en dat het gaat om de jubileum-CD.

BIBLIOTHEEK: AANWINSTEN BOEKEN

Brabants historie ontvouwd

Auteur: J. Tigelaar

In 1498 verscheen in Antwerpen een belangwekkend boek met een zeer zelfverzekerde titel: Die alder excellenste cronyke van Brabant. Deze eerste Brabantse kroniek in gedrukte vorm maakt haar veelbelovende titel meer dan waar. De omvangrijke kroniekttekst kan worden beschouwd als het toppunt van twee eeuwen middeleeuwse Brabantse geschiedschrijving. Bovendien is het boek verlucht met vele houtsneden en uitgerust met een twee meter lang uitvouwblad. Op het uitvouwblad – een uitzonderlijke prestatie in de vroege boekdrukkunst – wordt de Brabantse geschiedenis schematisch voorgesteld: naast de genealogie van de Brabantse hertogen worden de Brabantse heiligen en een stamboom van de Franse koningen afgebeeld. In Brabants historie ontvouwd wordt voor het eerst een diepgaand onderzoek ingesteld naar deze Brabantse kroniek. Met het uitvouwblad als uitgangspunt weet de schrijver op zorgvuldige wijze de eigen geschiedvisie van de samensteller van de kroniek te achterhalen.

Internet bij stamboomonderzoek

Auteurs: Y. Hoitink en J. van Luin

Stamboomonderzoek heeft er met de komst van internet een dimensie bijgekregen.

Deze gids beschrijft de vele mogelijkheden die internet biedt voor zowel de beginnende als de gevorderde stamboomonderzoeker.

Aan de orde komen:

- begin van het stamboomonderzoek,
- online onderzoek op Nederlandse websites,
- online onderzoek op buitenlandse websites,
- archiefbezoek voorbereiden,
- publicaties van anderen zoeken,
- aanvullende informatie zoeken,
- beeld- en mediabanken,
- publiceren en uitwisselen van gegevens.

De schrijvers zijn beiden ervaren stamboomonderzoekers en werken als ICT-adviseurs voor het Nationaal Archief.

Eindhovens Verborgene Verleden

De panden vóór 1900 – hun geschiedenis, de bewoning en de eigenaren

Auteurs: J. en B. Hüskens

De schrijvers, vader en zoon, zijn opgegroeid met geschiedenis. In 1989-1990 werkten zij mee aan de archeologische opgravingen op het Heuvelterrein in Eindhoven. Maar vooral de bovengrondse historie is hun gedrevenheid. In 1998 hebben zij het idee opgevat om een inventarisatie te maken van de oudste panden in het centrum van Eindhoven. Diverse bronnen, die tot die tijd nog onontgonnen waren, werden door hen geraadpleegd, zoals de archieven van het Kadaster. Ook werd een groot aantal bouwhistorische verkenningen uitgevoerd met verrassende resultaten. Niet zelden bleek de geschiedenis van een pand verscholen achter een moderne façade.

Noord-Brabant tijdens de Republiek der Verenigde Nederlanden, 1572-1795

Auteurs: W.A. van Ham J.G.M. Sanders en J. Vriend

Het in dit boek besproken gebied, omvat de huidige provincie Noord-Brabant.

De chronologische grenzen worden enerzijds gevormd door de eerste troebelen op het huidige Noordbrabantse gebied (1572), anderzijds door het einde van het Ancien Régime (1795). Beschreven worden de territoriale ontwikkelingen van de huidige provincie ten tijde van de Republiek. Van de belangrijkste instellingen die in deze periode werkzaam waren, worden taken en territoriale indelingen vermeld met verwijzing naar archieven en literatuur. Aan de orde komen heerlijkheden en domeinen, bestuur en rechtspraak, belastingen, defensie, waterschappen en gemene gronden.

Ook wordt per plaats een overzicht gegeven van de belangrijkste feiten over het territorium, de status in 1795, het bestuur, de rechtspraak en de waterstaat, met verwijzing naar de door deze instellingen gevormde archieven.

Het boek bevat zo'n 110 kaarten en foto's en indices op plaats- en persoonsnamen.

Een kaart die de indeling in schepenbanken in 1795 weergeeft, is los bijgevoegd.

Co van het Groenewoud

CURSUSAANBOD 2008 REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM EINDHOVEN

Cursus Huizenonderzoek

Aanvang: 9 januari 2008 op 5 achtereenvolgende woensdagen

Tijdstip: 19.30 - 21.30 uur.

Kosten: € 40,-.

Cursus Genealogie

De cursus wordt modulair gegeven.

Het is dus ook mogelijk in te schrijven voor één of meer modules.

1. Algemene informatie genealogisch onderzoek
2. Burgerlijke Stand en Bevolkingsregisters
3. Doop-, trouw- en begraafregisters
4. Schepenbank- en notariële archieven
5. Op verzoek

Aanvang: 13 februari 2008 op 5 achtereenvolgende woensdagen

Tijdstip: 19.30 - 21.30 uur.

Kosten: € 10,- per les;
passe-partout voor alle bijeenkomsten € 40,-.

Cursus Oud Schrift voor Beginners

Aanvang: 16 januari 2008 op 10 achtereenvolgende woensdagen

Tijdstip: 14.00 - 16.00 uur.

Kosten: € 70,-.

Aanmelden en meer informatie

Alle cursussen vinden plaats in het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven, Raiffeisenstraat 18 in Eindhoven. Deelnamekosten zijn inclusief studiemateriaal, koffie, thee.

De cursussen gaan alleen door bij voldoende deelname.

U wilt u aanmelden of toch eerst meer informatie?

Bel 040-2649940 of mail naar: info@rhc-eindhoven.nl

Bezoek ook de **Historische Salon op de zondagmiddag**, van oktober tot en met mei telkens op de derde zondag van de maand. Zie hiervoor de speciale folder.

COMPUTERGENEALOGIE

Zoals u wellicht weet is er binnen de Hobby Computer Club (HCC), afdeling Zuid Oost Brabant, een werkgroep die zich bezig houdt met Computergenealogie. Ook leden van de NGV Kempen en Peelland kunnen hier voor ondersteuning terecht.

We hebben elke derde zaterdag van de maand een inloopmiddag in het Slot, Kastelenplein 167 ter Eindhoven, waar u vragen kunt stellen over het gebruik van uw computer bij uw genealogie hobby. Loop eens binnen tussen 13.00 en 16.00.

Deze keer wil ik u attenderen op de website van de (landelijke) gebruikersgroep Genealogie van de HCC. U kunt daar terecht voor de keuze van een genealogieprogramma, korte cursussen en veel internet-links:
<http://genealogie-gg.hobby.nl/>

Ook op onze eigen website vindt u een overzicht van links, en uiteraard de agenda voor onze activiteiten: www.hcczob.nl
Wilt u op de hoogte blijven van de activiteiten van de HCC die wellicht van belang zijn voor genealogen, stuur dan uw e-mail adres naar genealogie@hcczob.nl (we sturen u maximaal 1 e-mailbericht per maand).

Hebt u vragen over computergenealogie, u kunt bij ons terecht. Hebt u suggesties voor wat onze werkgroep nog meer zou moeten doen, geef ze door, ook als u zelf wilt mee helpen.

Johan van Hassel
Werkgroep Computergenealogie HCCZOB
genealogie@hcczob.nl

VACATURE BIJ DE CONTACTDIENST

In de Vaste Kern van de Contactdienst van de NGV ontstaat in juli 2008 een vacature. Onze huidige medewerker Piet Henderson heeft besloten om na vele jaren te stoppen met zijn werkzaamheden bij de Contactdienst. Wij zijn dus op zoek naar een vrijwilliger die bereid is om, ten hoogste een paar uur per week, ons team te komen versterken en de werkzaamheden van Piet over te nemen.

We hanteren bij de Contactdienst een eigen plaatsnamenbestand, dat normatief is. Alle daarin opgenomen plaatsnamen moeten traceerbaar zijn, dus de locatie moet aangetoond zijn en de schrijfwijze moet eenduidig zijn, zodat dezelfde plaats niet meerdere keren met verschillende spelling in ons bestand voorkomt.

Piet houdt dit plaatsnamenbestand up-to-date, want ondanks de vele records komen er zo af en toe toch weer plaatsnamen, gehuchten, buurtschappen, etc. bij, die nog niet in ons bestand staan.

Je moet het dus leuk vinden om dit soort topografische puzzeltjes op te lossen. Ook moet je er van uitgaan dat de inzender geen onzin heeft ingestuurd, dus enige vasthoudendheid is nodig. De periode waarop de inzending betrekking heeft kan een aanwijzing zijn, waar te zoeken. Soms moet je contact op nemen met de inzender, dan blijkt de naam soms betrekking te hebben op een plantage in Indonesië of Suriname, of de naam van een buitenplaats, maar het komt ook voor dat de inzender het ergens van heeft overgenomen en het antwoord schuldig blijft. Je leert er zelf ook van, hoe langer je het doet des te meer groeit je eigen kennis en geheugen en krijg je een steeds beter gevoel waar je moet zoeken. En hoe meer puzzeltjes je op kunt lossen, hoe leuker het wordt.

Verder bestaat het werk nog uit het converteren van een Gedcom bestand naar het Contactdienstformaat. Dit kan heel eenvoudig met behulp van PRO-GEN, omdat deze ons plaatsnamenbestand als referentiebestand heeft en iets minder eenvoudig met GDP (*GensDataPro*) hier moeten de plaatsnamen naderhand nog worden nagelopen. De afgelopen jaren komt de Vaste Kern gemiddeld twee keer per jaar bij elkaar voor overleg, verder gaat alles per email.

Mocht je interesse hebben gekregen na het lezen van het bovenstaande of je wil nog wat meer informatie, neem dan contact op door een email te sturen naar lvdlinden@chello.nl.

VAN DE BIBLIOTHEEKCOMMISSIE

Eind oktober j.l. is de **Catalogus bibliotheek - Najaar 2007** verschenen met, t.o.v. het najaar 2006, 127 titels van nieuwe en nieuwe 'oude' boeken en 4 titels van nieuwe cd-rom's.

De catalogus is verkrijgbaar op de verenigingsbijeenkomsten tegen de prijs van 1 euro.

Co van het Groenewoud

INDEX KEMPEN- EN PEELLAND over het jaar 2007

Aaldering 75. Aarts 45, 47. Abkoude, van 75. Ackerveken, van den 11. Adriaans 48. Adriaen 13. Aelbrecht 12. Aelbrechts 73. Aelst, van 66. Aert 39. Aerts 10, 66. Akker, van de 12. Alart 14. Albrecht 12. Ameijden, van 99. Ameijden, van de 38. Ansems 66. Artsen 37. Audenhoven, van 13.

Baaken 10. Balen 35. Balen, van 30, 33, 35. Beck 30, 31. Becx 31. Beek, van 41. Beerwinkel, van 12. Beijer 31. Beijer, de 74. Beijnen 9. Beniers 43. Berendonck, van 72, 73. Berkers 45. Best, van 66. Bierens 15, 16. Bijnen 9. Bocxe 74. Boeckholt, van 30, 33, 35. Boerenkamps 42. Bogaart, van den 41. Bogaert, van den 41. Bokhoven, van 40, 41. Bollen 42, 48. Bont, de 7. Boudewijns 40. Brants 98. Broek, van den 40. Broens 78. Brussel, van 41, 42. Bussel, van 46.

Caris 78. Claes 9. Coelborner 35. Colborn 35. Colen 79. Coolen 44. Coppen 78. Cornelis 37. Corstens 64. Corstiaans 43, 74. Corstiaens 65. Craen, op de 78. Craen, op den 78. Craen, van de 78, 79. Craen, van den 78. Creeft 29-36. Crijns 78. Croijmans 41, 43. Croimans 41. Crom, de 37, 72, 73. Cromme, die 65. Croon, de 68, 70, 71. Croonenborg, van 13. Croot 68, 70. Crooymans 42. Cuijck, van 39, 68, 70.

Daam 13. Dankers 69, 70. Denis 13. Deursen, van 44. Dielen 48. Dielis 8. Diessen, van 74. Dijk, van 45, 48, 75. Dircks 12. Dircksens 7. Dirks 44. Doeren, van den 66. Dolmans 32. Dommelen, van 69, 71-73. Dompzelaar, van 75. Doormalen, van 38. Driesen 79. Duijmelinck 43. Duijmelings 42. Duijmelink 43. Duijnen, van 45. Dukino 7, 8. Duppen, van 42. Duymelinck 42. Duymelings 42.

Eck, van 36. Ecker, van de 99. Ee, van 75. Eeckert, van 99. Eertink 75. Eijmbrecht 13. Eijnden, van den 73. Eijndhouts, van 32. Eijndhoutsch, van 33. Elst, van der 40. Engelant, van 13, 14. Engels 44. Erffort, van 71. Erp, van 32, 69, 70. Erven 69. Esch, van 38, 64. Evers 45, 69, 71. Everts 72.

Fabricius 36. Faessen 43. Feskens 7. Fiers 74. Flessers 78.

Geijsbers 68, 70. Geldrop, van 40. Gerarts 79. Gerrits 66. Gestel, van 43. Gevel, van de 9. Gielis 66. Gijssels 14. Glavimans 37. Goijaert 12. Goirle, van 72. Goort 13. Goossen 13. Goossens 74. Greve, van 63. Grinwis 41. Groffendonk 46. Grommendonk 46. Grootveld, van 36. Groten 79. Gruijter, de 73. Guicciardini 29. Gysbers 45.

Hamers 34. Hanricx 37. Hansen 42, 48. Happen 12. Harnismaker, die 66. Hasselt, van 68, 70. Hees, van 69. Heesch, van 68-71. Hendriks 8, 74. Henekens 79. Henrick 65. Henricks 63, 65, 66. Herdircks 79. Herk, van 74. Hersel, van 64-66. Heugten, van 42. Heuvel, van den 12-16, 45, 46, 72. Hoackens 32, 33. Hoeben 79. Hoefnagels 39. Hoeve, van der 75. Hoevel, van den 66. Hofman 75. Hoof, van 42, 46, 47. Hoppenbrouwers 39, 63-66. Hortulanus 79. Houben 79. Hout, van 40, 42, 43, 47. Houts 41. Huijskens 13, 66. Hurk, van den 9.

Isterdael, van 9.

Jacob 12, 39. Jacobs 74, 79. Jans 72. Jansen 45, 46, 63, 78. Janssen 46, 78. Janssens 78. Jasper 14. Jenten 48. Joannis 37. Jongblute 43. Joris 13.

Kampen 45. Kanis 36. Kanters 42. Karsmakers 9. Kattenstart 68, 70. Kemmers 72. Kempes 65, 66. Kerkhof 47. Kerkhof, van de 48. Kerkhofs 74. Keunen 41. Kevelaar 29-34. Kinderen, der 68, 70. Konings 69, 70. Koolen 47, 79. Koppens 41. Kreeft 34, 35. Krieken, van der 40. Kroot 68. Kuijen, van 47. Kuijlen, van der 44. Kuijpers 43. Kuijten 30. Kuipers 69, 71. Kuyen, van 47. Kuyten 35.

Laeck, van de 13. Laet, de 48. Lambormong 43. Lammers 48. Leemans 69, 71, 72. Leenaerts 65. Leenen 48. Leensel, van de 8. Leermakers 13, 38. Legius 71-73. Legius, van 71. Leijten 47. Leur, van de 43. Lierop, van 40. Lieshout, van 44. Lievelt, van 63, 65. Lijf, van 7, 8. Linden, van der 43, 44. Lindermans 8. Lintermans 8, 42. Lo(o)mans 78. Loon, van 68, 70-72. Louw, de 40. Lusdonck, van de 66. Lyten 47.

Maerselaer, van de 99. Maes 78. Maeseijck, van 37. Man, de 75. Manders 45. Mandigers 7. Marcq, de 67, 91. Martens 46. Mast, van der 75. Maurits 29. Meeus 64, 66. Meeuwssen 44. Meijden, van der 69, 71. Merode, de 98. Merode, van 63-65. Metser, de 38. Meulendijks 45. Michiels 66. Mierlo, van 9, 10, 41, 44, 45, 47. Molder, die 65. Moonen 72. Mortel, van de 42.

Naehuijs, van 99. Neggens 39, 67, 91. Niessen 47. Nieuwenhof, van den 40. Nijs 78, 79. NN 78, 79. Noijens 72, 73. Nolen 75. Nooijen 46. Nooijens 69. Noojens 69, 71. Nunen, van 68, 70-72.

Oerlemans 14. Oirschot, van 37, 64, 65. Olmen, van 63. Os, van 40, 43, 44. Otten, 73. Overbeek, van 71-73. Overdijck, van 72, 73.

Pels 75. Pelt, van 65. Peters 66. Philips 13. Philips II 31. Philipsen 37. Plasmans 9. Platzbeecker 10. Pol, van de 35, 36. Putten, van der 46.

Reeken, van 79. Remeijns 11. Remeysen 11. Rens 74. Rijt, van de 98. Rijvers 10. Roeije, die 66. Roij, de 39. Roijackers 46. Roijers 10. Romme 10. Rooijackers 43. Roovers 71. Ruijs 30-32.

Salzburg, van 66. Sande, van de 13. Sche(e)(i)pers 80. Scheepers 80. Schepens 67, 91. Schmitter 42. Schoenmaekers 11. Schoenmakers 11. Schoetmans 64. Schoodt, van de 72. Schoot, van de 13, 66. Sgraets 12. Sijckens 37, 38. Sijkens 37, 38. Simonis 45. Slagers, 9. Slegers 46. Slegers 47. Sm(eu)(o)lders 80. Smetsers 65, 66. Smit, de 73. Smits 42, 68-73. Smulders 9, 69, 71. Snelders 71. Snellaerts 38. Snijders 40. Snyders 40. Soestbergen, van 74. Spee 30, 32. Sprang, van 37, 38. Sprange, van 37. Sprangh, van 37. Spreeuwel, van 39, 72. Sprukkelhorst 75. Staasens 74. Stalpers 73. Stals 79. Steen, van der 69, 70. Steenbeckers 66. Stelten 66. Stevens 78. Stiphout, van 41, 44. Stockelmans 12. Storimans 48. Strijbos 46. Strijbosch 46. Sweerts 10. Swinkels 41, 45, 47.

Taertwijck, van 72. Tielen 8. Tilborg, van 9, 46. Tilburg, van 46. Timmermans 69, 70. Tonies 68, 70. Traa 68, 70.

Valckenborg, van 16. Valckenborgh, 16. Valckenborgh, van 15, 16. Valckenburgh 15. Varicks 30. Veen, van 75. Veken, van der 38. Velde, van de 37, 39, 65, 66. Velthoven, van 46. Venninx 37. Verasdonk 47. Verbakel 47. Verbeek 10. Verberne 47, 48. Verdun 41. Vergeten 45. Verheijen 10, 11. Verhoeven 14, 37, 69, 71. Verhofstadt 41. Verrijt 99. Verschueren 11, 78. Verschuren 11. Verwast 44. Verwer, die 66. Vessens, van 69, 70. Vlemmincks 66. Vleuten, van de 13, 14, 65, 66. Vleuten, van der 65-67. Vliedden, van 63, 64. Voëller 36. Vogels 43. Voogels 40. Vorst, van der 41, 47, 48. Vos 13, 37. Vredeveld 45. Vriens 40.

Walschots 48. Waterlaat, van de 48. Weegberg, van 8. Weghen, van der 73. Weijers 9. Wel, van 44. Wellens 65. Welten 46. Wert, de 39. Wijnant 99. Wijnkenssoen 30. Wijnkerssoen 32. Wilhelmi 37. Willem 13. Willems 42, 44, 78. Wintelroij, van 37, 38. Winteroij, van 38. Wit, de 44. Wouters 68, 70, 72.

Zanden, van der 48. Zanders 47. Zelst, van 69, 71, 72. Zijkens 37.

LEDEN HELPEN LEDEN!

Op onze afdelingsbijeenkomsten in 't Trefpunt is er van 19.30 tot 20.00 uur, voorafgaande aan de lezing, in de pauze en na afloop om 22.00 uur gelegenheid om:

Tijdschriften van zusterorganisaties e.d. te lenen: contactpersoon **Hans Schippers**.

Contactdienst te raadplegen: het NGV-bestand met opgaven van onderzoek aan families
CALs: **Wim van Stek**.

De bibliotheek te raadplegen en om CD roms en boeken te lenen.
contactpersonen **Lisette van Corven** en **Co van het Groenewoud**.

Vragen te stellen aan mede NGV leden over genealogie, oud schrift, internet, etc etc. bij de Help-Desk: contactpersonen **Ad Wijnen** en **Henriëtte Hardeman**.

Wilt u naar een afdelingsbijeenkomst en heeft u geen vervoer of wilt u juist mensen meenemen, neem dan vrijblijvend contact op met **Henriëtte Hardeman**.

Wilt u hulp bij archief onderzoek, neem dan contact op met **Toon van Gestel**, hij is regelmatig in het RHCe. te vinden.

Wilt u gezamenlijk naar een archief ergens in Nederland, doe dan een oproep via het forum van de website: <http://kempenenpeelland.ngv.nl>. Dit kunt u zelf doen.

Heeft u goede ideeën, leuke websites, leuke programma's, vragen en suggesties etc? , meldt dit aan **bestuursleden**. Kijk voor actuele informatie regelmatig op onze website:

Website afdeling <http://kempenenpeelland.ngv.nl>

Samenwerking met HCC

De afdeling Kempen en Peelland werkt samen met gebruikersgroep Genealogie van de HCC!ZOB. Als NGV-lid bent u dan ook welkom op bijeenkomsten van de HCC.

In Eindhoven in gemeenschapshuis 't Slot, Kastelenplein 167 bent u welkom:

elke 3de zaterdag van de maand: inloopmiddag van 13.00-17.00

elke 1ste maandagavond voor een themabijeenkomst

en in Helmond in wijkcentrum 't Patronaat, Haagstraat 40:

elke 2de maandag van de maand: vrije inloop.

Zie: <http://zo-brabant.hcc.nl>

ONZE VRAAG:

Een nieuw bestuurslid (zie blz. 95)

Deze wordt belast met contacten naar buiten (Heemkunde kringen, archieven etc.)
Inlichtingen Toon van Gestel.

Kwartierstaten, Moederslijnen en Schakels

Ons Mededelingenblad publiceert het liefst kwartierstaten (over 5 generaties) in tabelvorm. De jongste in de familie als probandus heeft daarbij onze voorkeur. Daarnaast plaatsen wij graag moederslijnen en schakels. Onder een schakel verstaan wij in het algemeen de afstammingslijnen van 2 onzer leden van een gemeenschappelijke voorouder.

Alle copij toezenden naar en nadere inlichtingen bij

Henk Unij.

Genealogische gegevens op de website

Vanuit heel de wereld wordt onze website bezocht. Daarvoor stellen wij genealogische gegevens ter beschikking. Althans: dat is de bedoeling. Elke maand komen er nieuwe. Dat kunnen ook de uwe zijn, als u die ter beschikking stelt, bij voorkeur uit deze omgeving. Toesturen aan en inlichtingen bij

Ad Wijnen.

Uw e-mail adres!

Co van het Groenewoud beheert het ledenbestand van onze afdeling en hij beschikt over de e-mailadressen van de leden. Van dit bestand wil de afdeling spaarzaam, maar doeltreffend gebruik maken. Uw e-mailadres wordt niet aan anderen verstrekt. Berichten gaan via een BCC, een Blind Carbon Copy, zodat alleen de geadresseerde en de afzender het e-mail- adres onder ogen krijgen. Geef uw e-mailadres, en wijzigingen daarvan, aan hem door, zodat ook u in dat bestand opgenomen wordt.

Inlichtingen bij **Co van het Groenewoud**: j.vanhetgroenewoud@onsnet.nu

De adresgegevens van de personen genoemd op blz. 111 en 112 vindt u achteraan in dit blad op de binnenzijde van het omslag!

KOPIJ VOOR HET VOLGENDE NUMMER INZENDEN VOOR 1 FEBRUARI 2008

e-mail adres: h.unij@hccnet.nl

Efaxnummer: **(084) 715 92 89**

post-adres : Taunus 1 5706 PC HELMOND